

Якість освітньої діяльності

ЧЕСНЕ НАВЧАННЯ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Задоволеність студентів навчанням та отриманими знаннями й навичками визначається якістю надання освітніх послуг та організацією освітнього процесу. Питання якості освіти потребує постійної уваги та моніторингу, комунікації між усіма учасниками освітнього процесу з метою визначення саме тих характеристик освітнього процесу, що відносяться до його здатності повною мірою задовольняти встановлені та передбачувані потреби студентів у їх інтелектуальному зростанні та професійному становленні.

У межах заходів системи моніторингу якості надання освітніх послуг в Університеті відбулося опитування студентів «Чесне навчання: міф чи реальність», яке проводилося анонімно на добровільній основі у період з 20 лютого до 13 березня 2023 року.

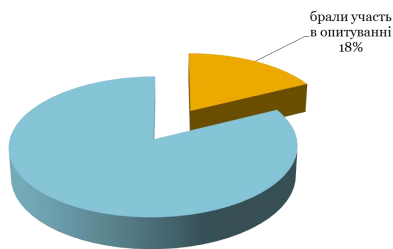
МЕТА ОПИТУВАННЯ

- моніторинг якості організації освітнього процесу;
- визначення ролі постаті викладача у створенні мотивації до навчання;
- оцінювання якості організації навчальних занять викладачами кафедр Університету;
- оцінювання якості окремих складових освітнього процесу;
- моніторинг стану реалізації студентоцентрованого навчання;
- визначення рівня задоволеності студентів отриманими знаннями, навичками, навчанням та обраною спеціальністю.

У ЦЬОМУ ВИПУСКУ

Мета опитування	1
Учасники опитування	2
Задоволеність формою організації занять	3
Задоволеність змістом занять	4
Формат практичних та семінарських занять	5
Організація роботи кафедр очима студентів	5
Кафедра права	6
Кафедра психології	6
Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу	7
Кафедра міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін	7
Організаційна складова діяльності кафедр	8
Змістовна складова освітнього процесу	8
Комунікаційна складова освітнього процесу	9
Стан студентоцентрованого навчання	9
Задоволеність навчанням	10
Підсумки опитування – досягнення та недоліки ..	11
Проблемні питання	11

УЧАСНИКИ ОПИТУВАННЯ

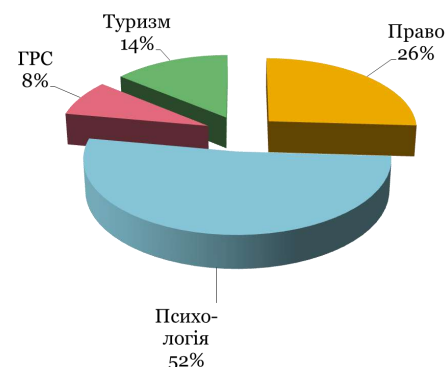
Опитування пройшли 185 студентів, що становить 18% від їх загальної кількості.

Серед тих хто відгукнувся на пропозицію та пройшли опитування були студенти як денної, так і заочної форм здобуття освіти.

Опитуванням охоплені всі спеціальності, за якими реалізуються освітні програми в Університеті, а також рівні освіти.

Найбільшу частку серед опитаних становлять майбутні психологи (52%).

«Вище мистецтво, яким володіє вчитель, – це вміння пробудити радість від творчого вираження й отримання знань»

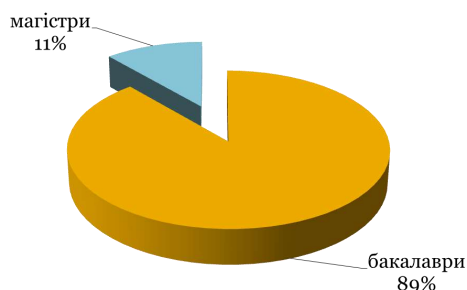
Альберт Ейнштейн

Анкета містила 21 питання, які умовно можна поділити на п'ять груп:

- 1) загальний рівень задоволеності студентів організацією занять, форматом їх проведення;
- 2) оцінювання якості організації навчальних занять викладачами кафедр Університету;
- 3) необхідність та якість проведення консультацій у позаначальний час;
- 4) рівень задоволеності отриманими знаннями та обраною спеціальністю.

Традиційним було відкрите питання, в якому пропонувалося назвати викладачів, з якими студенти бажали б і надалі зустрічатися, тобто тих, хто найбільш їм сподобався.

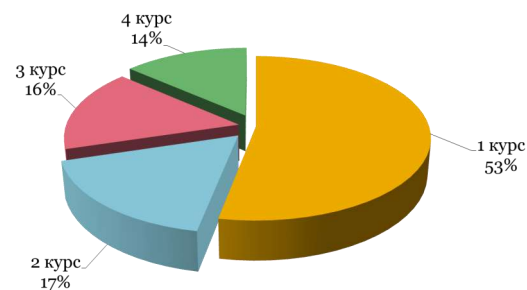
Майже кожний четвертий з опитаних – майбутній юрист (26%). Незначна частка тих, хто здобуває освіту за освітніми програмами «Туризм» (14%), і найменша кількість студентів, які відгукнулися та пройшли опитування, це майбутні готельєри та ресторатори (8%).

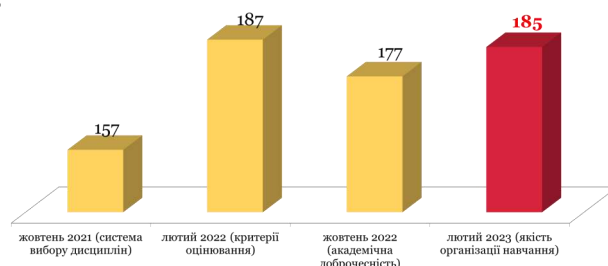
Очікуваною була значна частка бакалаврів – 89%.

Традиційно найбільш активними були здобувачі першого року навчання.

Цього разу їх частка становить 53%.

Цього разу пройти опитування та оцінити якість організації навчальних занять захотіли на 4% більше студентів, ніж у лютому 2022 року.

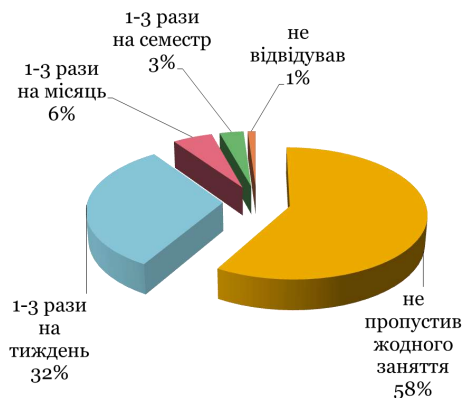
ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ФОРМОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАНЯТЬ

Автори опитувальника намагалися з'ясувати сприйняття та задоволеність студентів формами подачі матеріалу на лекціях та форматом проведення семінарських та/або практичних занять. Були питання, які були присвячені питанням системності відвідування занять та причинам їх пропусків студентами.

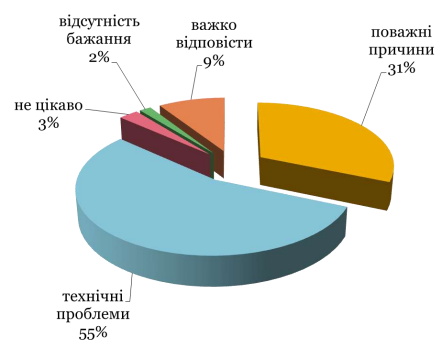

Результати опитування довели, що переважну більшість (81%) студентів форма проведення (синхронна та асинхронна) навчальних занять власнотворувала. 8% студентів чітко відзначили те, що їх не власнотворує така форма занять, 11% взагалі утрималися від відповіді.

Поряд з цим, лише 58% опитаних, зазначили, що вони не пропустили жодного заняття в семестрі. Майже кожний третій зазначив, що відвідував заняття 1-3 рази на тиждень. 6% – 1-3 рази на місяць. І лише 1% опитаних студентів зовсім не відвідували заняття.

Найбільш частими причинами

пропусків занять (55%) студенти відмітили технічні проблеми (відсутність інтернету та/або електроенергії). Майже кожний третій (31%) пропускав заняття з поважних причини – із-за хвороби чи працевлаштування. Незначна частка тих, хто не відвідували заняття, бо їм не цікаво або у них не було бажання. 9% студентів

утрималися від відповіді.

Отже, переважна більшість студентів, якщо не відвідували заняття, то в них були поважні причини та об'єктивні (непереборні) обставини. Незначний відсоток тих, хто мабуть є випадковою людиною у вищій школі, – бо вони відзначили, що нема бажання вчитися (2%) та/або не цікаво взагалі (3%).

ПОЛІТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

Політика забезпечення якості вищої освіти є визначальним чинником стратегічного управління освітньою діяльністю Університету.

Гарантія якості вищої освіти виступає головним пріоритетом подальшого розвитку Університету. Вона реалізується у взаємозв'язку із загальною політикою та стратегією розвитку і спрямована на забезпечення та підтримання репутації Університету, як надійного постачальника освітніх послуг, які відповідають національним та світовим стандартам якості.

Поширюється на всі рівні управління Університетом. Кожен співробітник в межах своєї компетенції несе персональну відповідальність за реалізацію політики якості вищої освіти.

Моніторинг якості підготовки фахівців на будь-якому етапі – це одночасно і перевірка якості діяльності викладача, якості організації освітнього процесу, основним результатом якого виступає підготовка фахівця до самореалізації у суспільстві.

Аналіз відповідей

студентів на першу групу питань щодо загального стану організації освітнього процесу в осінньому семестрі 2022-2023 навчального року довів достатній рівень їх задоволеності та бажання відвідувати і лекційні, і семінарські заняття.

Щодо системності навчання, результати анкетування виявили ряд об'єктивних факторів, як-то відсутність інтернету, зв'язку та електроенергії, та поважних причин, які вплинули на стан відвідуваності здобувачами занять та системності їх навчання.

Результати опитування виявили певну кількість студентів, які потрапили до Університету випадково і мають низький рівень мотивації до навчання. Вони мають недостатньо розвинені навчальні навички – уміння конспектувати, будувати доповідь на заняттях, організувати й раціонально розподіляти навчальний час, комунікувати рідною мовою, що знайшло відображення у негативній оцінці певних аспектів освітнього процесу та форм занять, утримання від відповіді тощо.

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ЗМІСТОМ ЗАНЯТЬ

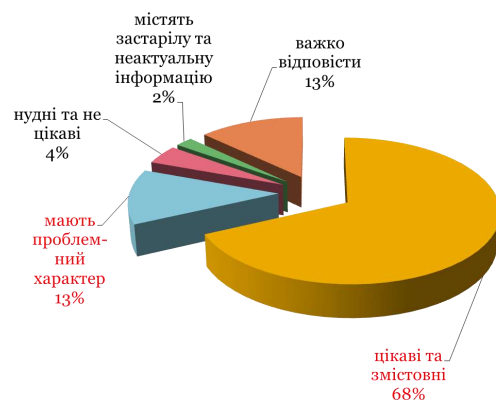
Особливо цікавими виявилися відповіді щодо задоволеності форматом проведення лекційних занять та формою подачі матеріалу на них. Переважна більшість студентів відмітили, що лекції цікаві та змістовні та мають проблемний характер (68% та 13% відповідно).

13% опитаних утрималися від відповіді та не стали взагалі оцінювати запропонований вид занять.

У розрізі освітніх програм кількість тих, хто задоволений формами подачі матеріалу на лекціях досить різниться.

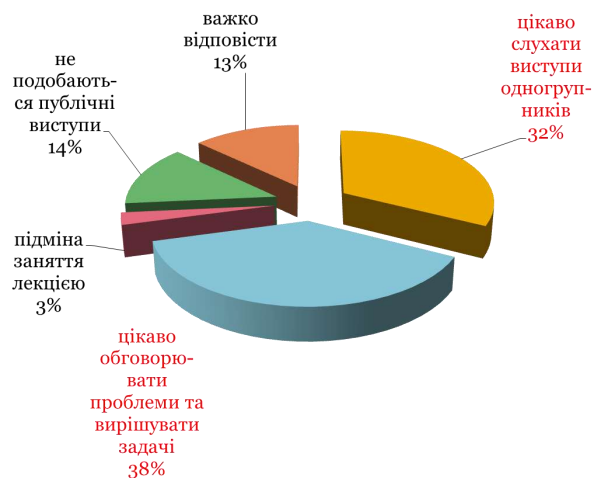

практичні заняття, бо їм цікаво слухати одногрупників (32%) та обговорювати проблеми й вирішувати задачі (35%). Є такі студенти, кому не подобається публічно виступати (14%) або те, що викладач підмінює семінарське заняття лекцією та не дає можливості виступити здобувачам (3%). 13% здобувачів, які взагалі утрималися від відповіді.

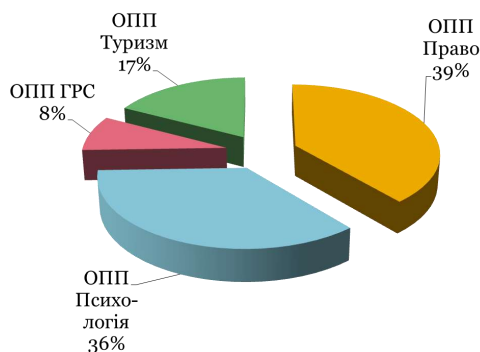
Так, 53% тих, хто вважає матеріал лекцій проблемним, цікавим та змістовним – це майбутні психологи. 29% – майбутні юристи. Відсоток майбутніх фахівців з туризму, готельєрів та рестораторів – досить низький.

Переважає більшість наших студентів відмітили, що відвідували семінарські та

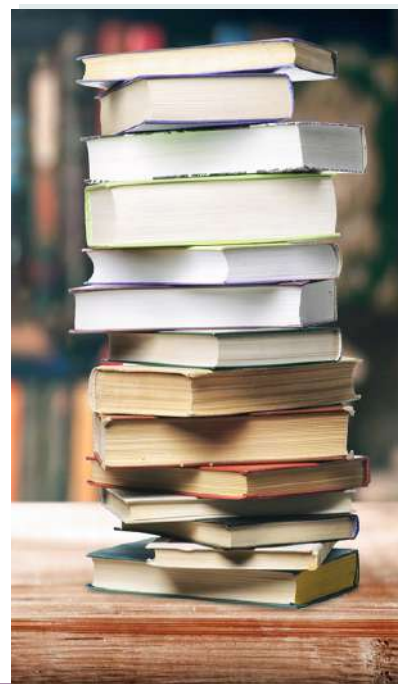

ФОРМАТ ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Серед тих, хто позитивно оцінив формат проведення семінарських та/або практичних занять та із задоволенням їх відвідував, найбільшу частку складають майбутні юристи (39%) та психологи (36%). Незначна кількість задоволених серед майбутніх туристів (17%), готельєрів та рестораторів (8%).

Позитивна оцінка занять у розрізі ОП

«Добре тому, хто навчився вчитися»

Менандр

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КАФЕДР ОЧИМА СТУДЕНТІВ

Друга група питань спрямована була на оцінювання роботи викладачів кафедр впродовж семестру.

Студенту необхідно було, перш за все, визначитись чи викладала та чи інша кафедра у нього, а вже потім оцінити стан дотримання розкладу занять та графіку консультацій,

Дотримання розкладу

Зміст та формат занять, новітні методи навчання

Тактовність та повага, канали комунікації

Зрозумілі «правила гри» та об'єктивність

Залучення фахівців-практиків

тактовність та повагу, зрозумілість «правил гри» під час вивчення дисциплін кафедри, об'єктивність викладачів тощо.

Загальна оцінка того чи іншого критерію діяльності викладачів кафедр Університету розраховувалася як середньозважена всіх оцінок, що виставили студенти.

КАФЕДРА ПРАВА

Діяльність кафедри оцінили 150 студентів, що становить більше ніж 81% з усіх опитаних. Найвищий бал (4,2) виставлено тактовності та повазі з боку викладачів кафедри до студентства. Майже однаково оцінено дотримання викладачами розкладу занять та графіку проведення консультацій впродовж семестру. Також майже однаково (4,0) студенти оцінили той факт, що викладачами кафедри встановлені «зрозумілі правила гри» та вони об'єктивно оцінюють результати навчання студентів.

Слід звернути увагу, що результати опитування показали, що кафедрою під час навчання у недостатній мірі використовуються інтерактивні методи навчання (ділові ігри, мозкові штурми, тренінги), бо саме цьому критерію студенти

виставили найнижчий бал (3,5). І, згідно з результатами опитування, необхідно більш активно залучати до проведення занять фахівців практиків, бо цей критерій також отримав найнижчий бал (3,5).

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

Діяльність кафедри оцінили 156 студентів, що становить трохи більше 84% всіх учасників. Найвищий бал студенти також виставили тактовності та повазі з боку викладачів кафедри (4,3). На другому місці – дотримання викладачами розкладу та об'єктивність оцінювання результатів навчання. Майже однакові бали студенти виставили каналам

комунікації, якими вони спілкуються з викладачами, «правилам гри», які встановлені викладачами кафедри та тому, як дотримується графік консультацій.

Слід звернути увагу, що найнижчий бал студенти виставили також такому

критерію якості підготовки фахівців, як залучення до занять фахівців-практиків.

КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Діяльність кафедри оцінили 102 студенти, що становить трохи більше 55% всіх опитаних. Оцінки значно нижчі і суттєво відрізняються від двох попередніх кафедр. Найвищу оцінку студенти виставили дотриманню розкладу занять (3,8). Майже однаково (3,6) студенти оцінили

тактовність та повагу до них з боку викладачів кафедри, об'єктивність оцінювання результатів навчання та дотримання графіку консультацій. Найнижчий бал студенти виставили інтерактивним методам навчання (3,2) та залученню практиків до проведення занять (3,1).

КАФЕДРА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Свої оцінки діяльності кафедри виставили 119 здобувачів, що становить трохи більше 64% всіх, хто пройшов опитування.

Результати оцінювання свідчать, що найвищі бали (3,7) студенти виставили дотриманню викладачами кафедри розкладу занять та графіку проведення консультацій. Майже однаково оцінено (3,6) студентами об'єктивність викладачів, форми подачі матеріалу, тактовність та повагу, а також «правила гри», що встановили викладачі під час

викладання та оцінювання. Найнижчим балом студентами оцінені інтерактивні методи навчання (ділові ігри, тренінги, мозкові штурми).

Наступним кроком аналізу другого блоку питань було порівняння виставлених студентами оцінок кафедрам.

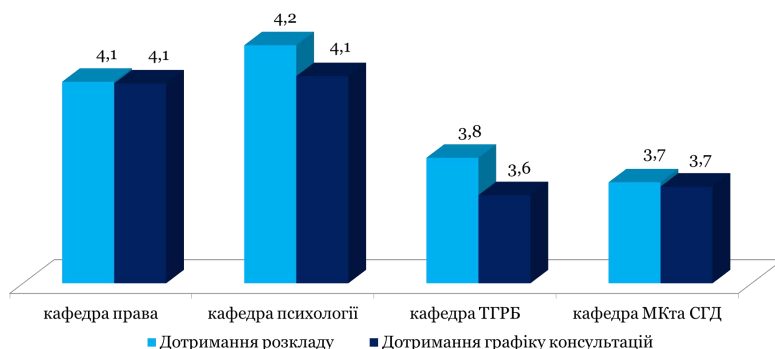
Під час порівняння ми виокремили наступні складові діяльності кафедр під час організації занять:

- * організаційна складова;
- * змістовна складова;
- * комунікаційна складова;
- * студентоцентрованість навчання;
- * інноваційність навчання.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДР

Розглядаючи організаційну складову діяльності кафедр в осінньому семестрі, ми порівняли оцінки студентів за двома критеріями – дотримання розкладу занять та графіку консультацій.

Найвищі бали, як бачимо, студенти виставили кафедрам психології та права.

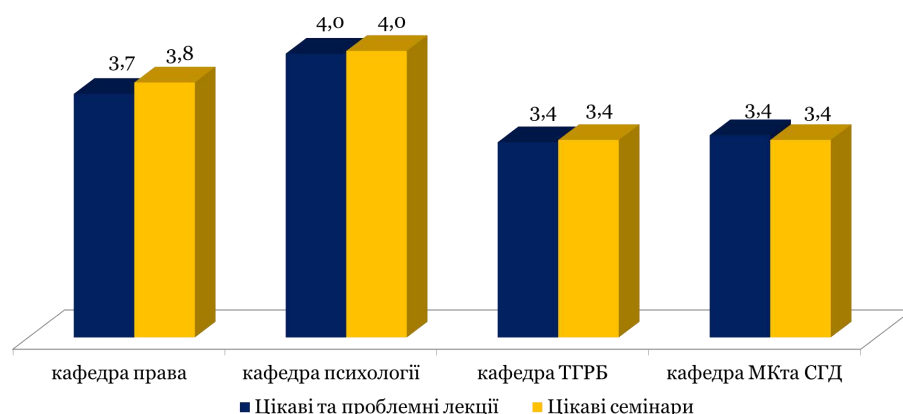

«Бачення без реалізації – це просто галюцинація»

Генрі ФОРД

ЗМІСТОВНА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Майже подібна ситуація й в оцінці змістовної складової освітнього процесу. До цієї складової ми віднесли та порівняли оцінки студентів щодо змістовності та цікавості лекцій, а також задоволеності формами проведення семінарських та практичних занять.

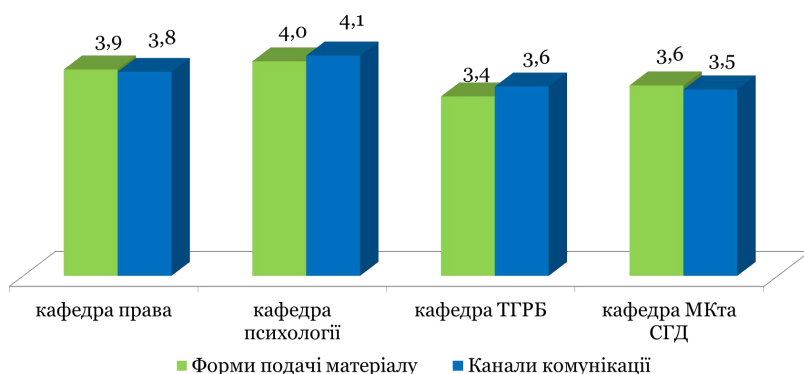

Зміст освіти – це чітко окреслене коло знань, умінь, навичок і компетенцій, якими людина оволодіває шляхом навчання у навчальному закладі або самостійно. Він містить систему наукових знань про природу, суспільство, людське мислення, культуру та практичних умінь і навичок, необхідних для життєдіяльності людини.

За результатами оцінювання, найвищі бали отримала кафедра психології, трохи нижче – кафедра права. Однакові, але значно нижчі бали отримали кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу та міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін.

КОМУНІКАЦІЙНА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Велику роль в організації освітнього процесу відіграють канали комунікації, які використовують викладачі під час викладання дисциплін. Особливо гостро це питання постає сьогодні, коли освітній процес організований у дистанційному

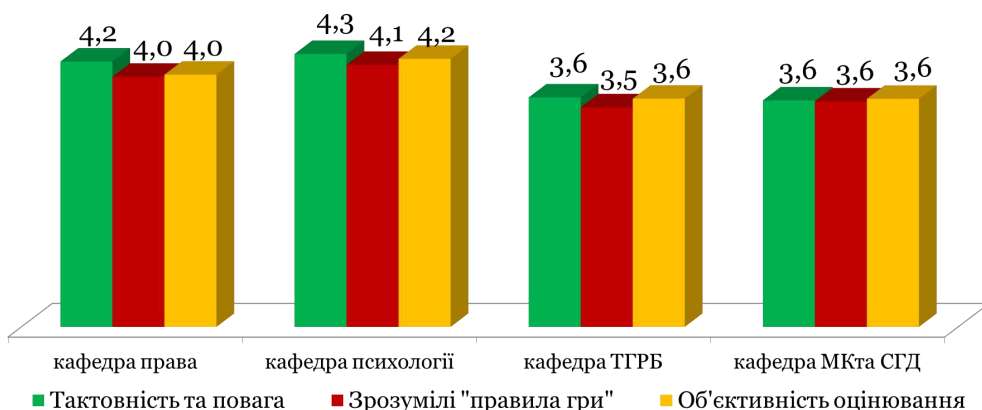

форматі. І дуже важливу роль набувають канали передачі інформації, технології й платформи, які

використовує викладач. Порівнювалися оцінки, які виставили студенти за форми подачі матеріалу та канали комунікації – на заняттях, у месенджерах, у MOODLE, Google Class тощо.

СТАН СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Порівнюючи оцінки студентів щодо тактовності та поваги, об'єктивності викладачів та зрозумілості їх «правил гри», ми намагалися визначити стан реалізації в Університеті студентоцентрованого навчання.

Результати порівняння свідчать, що найкращими у реалізації студентоцентрованого підходу до навчання та викладання за оцінками студентів є кафедри психології та права.

Під **студентоцентрованим навчанням** розумілося те, що організація освітнього процесу спрямована на задоволення освітніх, інтелектуальних та творчих потреб студента.

Оцінювання результатів навчання студентів – **об'єктивне**.

Ставлення до студентів – **тактовне та доброзичливе**.

Під час навчання та викладання діють заздалегідь **обговорені та зрозумілі** кожному учаснику освітнього процесу **«правила гри»**.

**ВНПЗ
«ДНІПРОВСЬКИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»**

Історія закладу вищої освіти бере свій початок із 2003 року.

Новий заклад став дітищем передусім колективу однодумців, не відсторонених осіб, обізнаних із потребами сучасного українського суспільства.

Дніпровський гуманітарний університет був створений із метою підготовки фахівців із вищою юридичною і психологічною освітою, а в подальшому й освітою у галузі туристичного бізнесу для підприємств, організацій і установ регіону.

ВНПЗ «ДГУ»

Адреса:
вул. Василя Сліпака,
35А, м. Дніпро, Україна

Тел:
+38 (056) 767-35-24

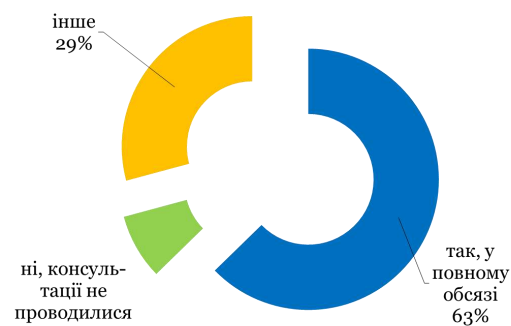
Електронна адреса:
mail@dgu.edu.ua

**ТИ ОБИРАЄШ – МИ
ПОВАЖАЄМО ТВІЙ ВИБІР**

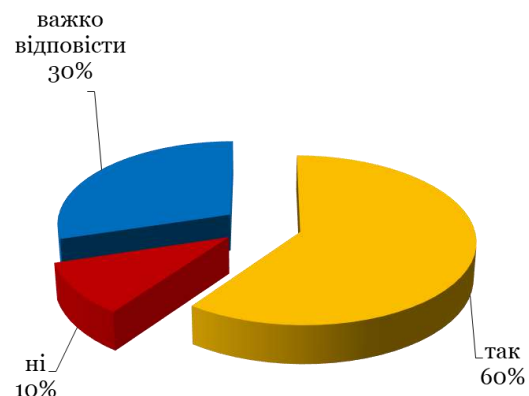
ЗАДОВОЛЕНІСТЬ НАВЧАННЯМ В УНІВЕРСИТЕТІ

65% опитаних студентів зазначили, що вони зверталися до викладачів за консультаціями у позанавчальний час. 63% зазначили, що під час консультацій отримали відповіді у повному обсязі. 8% стверджують, що консультації взагалі не відбувалися. 29% студентів утрималися від відповіді.

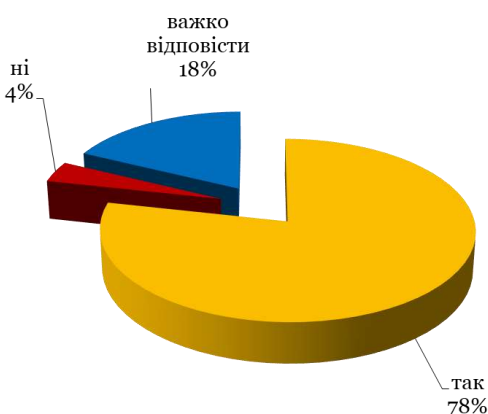

І остання група питань була спрямована на з'ясування загального рівня задоволеності отриманими знаннями, обраною спеціальністю, а також обґрунтованістю навчального навантаження. Під навчальним навантаженням розумілася кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної роботи на тиждень, обсяг завдань для виконання, кількість заліків та іспитів.

Дані відповідей свідчать, що 60% студентів вважають навчальне навантаження обґрунтованим. 10% дали негативну відповідь і 30% взагалі утрималися від відповіді.

За підсумками вивчення дисциплін осіннього семестру 61% студентів зазначили, що вони задоволені рівнем отриманих знань, 5% негативно відповіли на це питання, а 34% утримались від відповіді.

Щодо задоволеності обраною спеціальністю, то 78% зазначили, що обраною спеціальністю задоволені, 4% розчарувалися у власному виборі. 18% не змогли визначитись, тому утрималися від відповіді.

ПІДСУМКИ ОПИТУВАННЯ – ДОСЯГНЕННЯ ТА НЕДОЛІКИ

На думку 74% опитаних студентів освітній процес в Університеті можна охарактеризувати як *«партнерство і взаємодопомога, повага та взаємна довіра, відповідальність та демократичність»*.

З боку студентів пролунали й критичні зауваження щодо організації занять та дотримання заходів безпеки під час їх проведення. Студенти висловили бажання, щоб підвищити якість надання освітніх послуг, особливо в цей складний час, робити відеозапис занять та викладати їх в СУДН «Moodle», щоб у тих, хто не зміг бути присутнім на занятті за різних обставин, була можливість прослухати лекцію та/або семінарське заняття у більш зручний час та виконати всі завдання, що передбачені програмою.

Серед викладачів, з якими студенти бажають і надалі йти до вершин професійної майстерності, названо багато імен. За результатами відповідей сформовано ТОП-10 викладачів Університету. Були також безапеляційні та категоричні висловлювання на адресу деяких викладачів щодо небажання в подальшому взаємодіяти з ними.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Результати опитувань виступають дієвим інструментом зворотного зв'язку та отримання інформації про стан справ в освітній діяльності Університету.

Дане анкетування показало:

♦ організацію освітнього процесу в осінньому семестрі 2022-2023 навчального року можна вважати *задовільною*;

♦ змістовна складова освітнього процесу потребує перегляду та удосконалення.

Що маєтсья на увазі? Вкрай необхідна актуалізація матеріалу лекцій, використання в освітньому процесі нетрадиційних форм їх проведення, які ґрунтуються на принципах проблемності, ігрової діяльності, діалогічного спілкування та спільної колективної діяльності;

♦ комунікаційна складова освітнього процесу не має системності та потребує удосконалення;

♦ потребує перегляд та удосконалення підхід окремих кафедр до реалізації студентоцентрованого навчання. *Що маєтсья на увазі? Гостро постає*

питання про перегляд критеріїв оцінювання та об'єктивного ставлення викладачів до результатів навчання студентів, оскільки багато випадків коли у відомості про результати складання підсумкових контролів усім студентам виставлені високі бали. На нашу думку, це яскраво свідчить про те, що цей курс є «ненасиченим», він не університетського рівня, а такий собі пізнавальний курс, який дає лише поверхневі знання, навіть не знання, а відомості «газетного» характеру, і його осилить без особливої підготовки будь-хто, або викладач фактично не читає лекції і бажає бути «добрим» до всіх;

♦ необхідність перегляду підходів до проведення семінарських та практичних занять, а також більш активне використання інноваційних методів навчання. *Низькі оцінки чиннику використання інтерактивних методів навчання та залучення до проведення занять представників професійної спільноти тому підтвердження.*